

Słowo od Redakcji

Szczeliny, jakie pojawiły się w naszym myśleniu o świecie za sprawą nauk o Ziemi (i rozważań ich przedstawicieli nad skutkami epoki człowieka – antropocenu), otwierają przestrzeń namysłu nad towarzyszącą człowiekowi humanocentryczną ślepotą gatunkową i ekologiczną. Dzięki stałemu przyrostowi wiedzy przyrodoznawczej, coraz szerszym strumieniem wlewającej się do nauk humanistycznych, przeobraziły się one w nową humanistykę, w której pytanie o dobrostan *non-human persons* zajmuje wreszcie ważne miejsce. Wyrazem tej zmiany są oczywiście międzydziedzinowe, ale mocno zakotwiczone w posthumanizmie *animal studies*.

W niniejszym, dziewiątym tomie czasopisma „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies” przedstawiamy kolejne rozprawy poświęcone kwestii zwierząt w dyskursie nauk humanistyczno-społecznych, tym razem potwierdzające zwłaszcza wagę niedenialistycznego dyskursu antropocenicznego. Jeden z tekstów w tomie to głos biologa traktujący o katastrofalnym wpływie antropogenicznych zmian klimatu na losy naszej planety, na której dzikie zwierzęta kręgowce stanowią dzisiaj zaledwie 4% biomasy wszystkich kręgowców, podczas gdy z początkiem holocenu (mniej więcej dziesięć tysięcy lat temu) stanowiły 99%. Artykułowi towarzyszą analizy i oceny myślistwa rekreacyjnego oraz efektywności polskich i unijnych regulacji prawnych dotyczących zwalczania afrykańskiego pomoru świń (ASF), uwzględniające również wymiar etyczny tych rozwiązań. W tomie Czytelnik znajdzie także studia przedstawiające praktyki panoptyzmu, przemocy i okrucieństwa wobec zwierząt wraz z opisem psychologicznych konsekwencji tych praktyk, między innymi samobójstw, chorób psychicznych i różnorodnych uzależnień diagnozowanych u zwierząt towarzyszących i zniewolonych. Z kolei pytania o możliwości i zakres komunikacji międzygatunkowej rozwijają (podejmowaną i we wcześniejszych tomach) refleksję

Słowo od Redakcji

nad relacją ludzkiego z dzikim, wolnym, nieujarzmionym, interesująco zdając sprawę ze złożoności wyzwań stojących nie tylko przed badaczami, lecz także przed każdym przedstawicielem gatunku *Homo sapiens* w epoce klęski bioróżnorodności i wzmożonej czujności etycznej „samoświadomego antropocenu” (Lynn Keller).

Zapraszamy do lektury.

Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska
 <https://orcid.org/0000-0001-8423-9198>